

het voortbestaan van de identiteit van de plaatselijke gemeente werd uitgangspunt, maar het omgekeerde: Bewijs maar eens waarom je in Christus' naam niet tot incensmelting kunt komen!

Een ander voorbeeld was de besluitvorming van de synode van Utrecht 1905 over de emeritaatsregeling. De Christelijke Gereformeerde Kerk had een goed functionerende Landelijke Kas ten behoeve van de emeriti en deze fondsen zouden - volgens het 'beding' - voor dat doel bestemd blijven. Tegen die constructie bestond bij de dolerenden echter ernstig bezwaar omdat de synode door het beheer hierover tot een landelijk 'bestuurs-college' zou verworden. Hoewel de synode van Dordrecht 1893 de Kas had gecontinueerd (acta, art. 153), besloot de synode van Arnhem 1902 om te komen tot een 'regeling overeenkomstig de gereformeerde beginselen' (acta, art. 147).

In een diepgravend rapport betoogde Rutgers, met een beroep op 's-Gravenhage 1586,³⁹ dat emeriti door de kerk die zij (laatstelijk!?) gediend hadden eerlijk in hun nooddrift verzorgd moesten worden. Met andere woorden, de naar elders vertrekkende predikant, die later met emeritaat gaat, is van zijn vorige gemeente losgemaakt. En met die band staat of valt de emeritaatsverplichting. Plaatselijke kerken, die niet aan hun emeritaats-verplichting kunnen voldoen worden noodlijdend en hebben als zodanig recht op hulp van andere kerken met een beroep op de christelijke mededeelzaamheid naar het liefdegebod van de Schrift. De deputaten naar art. XIII DKO hebben tot taak toe te zien of de (plaatselijke) kerken hun verplichtingen jegens hun emeriti nakomen. Zo nodig kunnen classes en particuliere synoden bijspringen, maar alles dient zodanig geregeld te worden, dat 'hulpbetoon vanwege de gezamenlijke kerken nooit regel worde, maar een uitzondering zij en blijve' (acta, 218).

De opstellers van het rapport beseften, dat hier een hoog ideaal gesteld werd, waaraan lang niet altijd voldaan zal worden. Maar zó is het naar de Schrift en op dit 'juiste inzicht' komt het aan (acta, 219).

De synodecommissie constateerde weliswaar grote bezwaren tegen deze voorstellen vanuit veel particuliere synoden, maar oordeelde eenparig zich toch tegen een 'Generale Kas' te moeten verzetten vanwege een rapport 'waarin zo schoon de beginselen zijn ontwikkeld' (idem).

De synode - op haar beurt - besloot de gedachtengang van dit rapport 'in zijn geheel over te nemen' (art. 131). Veel emeriti hebben onder het besluit geleden en daarmee persoonlijk de rekening van dit beginsel betaald. Het beginsel had

39. Acta g.s. Utrecht 1905, Bijlage LXIX, 212-219.